

Samhällsbyggnadsförvaltningen
Jenny Hertz
0171-626298
jenny.hertz@enkoping.se

Tekniska nämnden

Ändringsbudget 2024

Förslag till beslut

Förslag till nämnden

Tekniska nämnden beslutar att:

1. Anta ändringsbudgeten för 2024 enligt bilaga 1.

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige beslutade om en ändringsbudget för innevarande år i mars 2024 (KS2023/632). I beslutet finns en förändring av tekniska nämndens budgetram med -2,6 miljoner kronor. Ny budgetram är 165,9 miljoner kronor och ett förslag till ny budget har tagits fram.

Budget för tekniska nämnden år 2024 är fördelad på olika verksamheter, men hur fördelningen kommer ske inför år 2025 och 2026 kommer tekniska nämnden att arbeta med under hösten 2024. Detta för att skapa möjlighet att arbeta med effektiviseringar.

Samhällsbyggnadsförvaltningens bedömning

Teknisk nämnd skattefinansierad verksamhet

Teknisk nämnds driftram år 2024 är efter förändring 165,9 miljoner kronor, vilken tilldelats Teknisk nämnd i resursfördelningsmodellen. Ny budget är 2,6 miljoner kronor lägre. Tabellen ovan visar hur denna ram fördelas mellan nämndens verksamheter och visar noll på de rader som till 100 procent finansieras via andra finansieringsmodeller. Flera av nämndens verksamheter består av en mix av olika finansieringsmodeller. Nämndens driftram fördelas i budgeten utifrån verksamheternas grunduppdrag och de prioriteringar som beskrivs i nämndplan. Denna förändring av budgetram påverkar inte tekniska nämndens mål.

Förändringar i budget för Tekniska nämnden beskrivs nedan:

- 0,6 miljoner kronor hanteras genom effektivisering av yttre skötsel.
- 0,2 miljoner kronor justeras då budget för friskvård flyttas till kommunledningsförvaltningen för central hantering.

- 0,6 miljoner kronor kommer att justeras i kommande ändringsbudget. Avser friskvårdsbidrag för städ, måltid och fastighet. Kommer justeras från andra nämnders budgetram.
- 1,2 miljoner kronor fördelas på alla verksamheter som effektivisering. Fördelningen sker genom procentuell fördelning utifrån budgeterade kostnader.

Teknisk nämnd taxefinansierad verksamhet

Tekniska nämnden har i april 2024 beslutat att föreslå kommunfullmäktige nivåer för taxor 2025. Utifrån detta beslut uppdateras tabellen ovan för driftsbudget 2024 och plan år 2025-2026 i Tekniska nämndens nämndplan med budget.

Uppdateringen sker i samband med att ändringsbudget för 2024 beslutas av Teknisk nämnd i maj 2024. Utifrån den prognos som föreslås är underskottet för 2023 och 2024 hanterat inom en treårsperiod utifrån när underskotten uppstod.

Överskott och underskott av avgiftsuttaget regleras över en treårsperiod i enlighet med Lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV). Underskott som genereras måste återställas.

Brukningsavgifter inom VA-verksamheten föreslås att höjas med 29 % för år 2025 jämfört med avgiftsnivåer för år 2024. Anläggningsavgifter för fastigheter föreslås höjas med index på 6,5%. Prognosen i dagsläget är att behov finns att öka brukningsavgifter även 2026 med 20% och 2027 med 9%. Dessa höjningar är också nödvändiga för att hantera underskott år 2023 och 2024 samt kostnadsökningar. Utifrån justering av taxor för 2025 och prognostiserade justeringar kommande år kommer verksamheten visa ett underskott 2025 med -6,6 mkr, 2026 överskott 17,0 miljoner kronor och även 2027 ett överskott med 25,4 miljoner kronor.

Bilaga 1: Ändringsbudget 2024 med plan 2025-2026 TN

Bilaga 2: Beslut i kommunfullmäktige 2024-03-12

Gunilla Fröman
Förvaltningschef
Enköpings kommun

Jenny Hertz
Business Controller
Enköpings kommun

Kopia till:
Kommunstyrelsen för kännedom

Tekniska nämndens ändringsbudget 2024

Innehållsförteckning

Inledning	3
Årets reviderade budget för nämnden	3
Driftsbudget 2024 och plan 2025-2026	3

Inledning

Kommunfullmäktige beslutade den 12 mars 2024 om ändringsbudget. I beslutet finns en förändring av Tekniska nämndens budgetram med 2,6 miljoner kronor. Denna förändring av budgetram påverkar inte Tekniska nämndens mål.

Budget för Tekniska nämnden år 2024 är fördelad på olika verksamheter, men hur fördelningen kommer ske inför år 2025 och 2026 kommer Tekniska nämnden att arbeta med under hösten 2024. Detta för att skapa möjlighet att arbeta med effektiviseringar.

Årets reviderade budget för nämnden

Driftsbudget 2024 och plan 2025-2026

Verksamhet (Mnkr)	Beslutad budget i nämndplan 2024	Genomförda ändringar 2024	Ny budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Gata	-33,9	0,2	-33,7		
Trafik	-22,1	0,2	-21,9		
Park	-34,2	0,5	-33,7		
Vinterväghållning	-15,3	0,3	-15,0		
Fordonssamordnare	-1,0	-0,1	-1,1		
Samhällsbetalda resor färdtjänst	-12,3	-0,2	-12,5		
Samhällsbetalda resor kompletteringstrafik	-0,2	0,0	-0,2		
TOTALT Allmän plats	-119,0	0,9	-118,1		
Teknisk nämnd	-2,2		-2,2		
Stab	-2,5	0,1	-2,4		
Strategisk planering	-13,6	0,1	-13,5		
Markförsörjning	-3,2		-3,2		
Måltidsservice	0,0	0,1	0,1		
Städservice	0,0	0,1	0,1		
Fastighet	0,0	0,7	0,7		
Strategisk lokalförsörjning	-5,1	0,0	-5,1		
TOTALT löpande drift Teknisk nämnd	-145,6	2,0	-143,6		
Lokalbank	-4,5	0,0	-4,5	-4,7	-4,8
Specialfastigheter	-5,0	0,0	-5,0	-5,2	-7,3
Lokalkostnader ej hyresgrundande	-13,4	0,0	-13,4	-32,9	-9,4
Markförsörjning ej löpande verksamhet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
TOTALT ej löpande drift Teknisk nämnd	-22,9	2,0	-22,9	-42,8	-21,5
Effektivisering beslutad i budget	0,0	0,6	0,6	2,4	4,3
Plan år 2025 och 2026				-151,4	-164,7
TOTALT Teknisk nämnd skattefinansierad verksamhet	-168,5	2,6	-165,9	-191,8	-181,9
Vatten och avlopp	0,0	-25,5	-25,5	-6,6	17,0
TOTALT Teknisk nämnd taxefinansierad verksamhet	0,0	-25,5	-25,5	-6,6	17,0

Teknisk nämnd skattefinansierad verksamhet

Teknisk nämnds driftram år 2024 är efter förändring 165,9 miljoner kronor, vilken tilldelats Teknisk

nämnd i resursfördelningsmodellen. Ny budget är 2,6 miljoner kronor lägre. Tabellen ovan visar hur denna ram fördelas mellan nämndens verksamheter och visar noll på de rader som till 100 procent finansieras via andra finansieringsmodeller. Flera av nämndens verksamheter består av en mix av olika finansieringsmodeller. Nämndens driftram fördelas i budgeten utifrån verksamheternas grunduppdrag och de prioriteringar som beskrivs i nämndplan.

Förändringar i budget för Tekniska nämnden beskrivs nedan:

- 0,6 miljoner kronor hanteras genom effektivisering av yttre skötsel.
- 0,2 miljoner kronor justeras då budget för friskvård flyttas till kommunledningsförvaltningen för central hantering.
- 0,6 miljoner kronor kommer att justeras i kommande ändringsbudget. Avser friskvårdsbidrag för städ, måltid och fastighet. Kommer justeras från andra nämnders budgetram framöver, därav återfinns detta i tabellen på raden effektivisering.
- 1,2 miljoner kronor fördelas på alla verksamheter som effektivisering. Fördelningen sker genom procentuell fördelning utifrån budgeterade kostnader.

Teknisk nämnd taxefinansierad verksamhet

Tekniska nämnden har i april 2024 beslutat att föreslå kommunfullmäktige nivåer för taxor 2025. Utifrån detta beslut uppdateras tabellen ovan för driftsbudget 2024 och plan år 2025-2026 i Tekniska nämndens nämndplan med budget. Uppdateringen sker i samband med att ändringsbudget för 2024 beslutas av Teknisk nämnd i maj 2024. Utifrån den prognos som föreslås är underskottet för 2023 och 2024 hanterat inom en treårsperiod utifrån när underskotten uppstod.

Viktigt att ha i åtanke är att de taxehöjningar som presenteras för 2026 och 2027 är prognoser och kan komma att justeras. Justering sker inför kommande års taxeprocesser och då tas hänsyn till om förutsättningar för exempelvis ränteutveckling eller inflation förändrats.

Verksamheten för vatten- och avlopp finansieras genom brukningsavgift och anläggningsavgift i enighet med Lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV). VA-verksamheten följer Svenskt Vattens basförslag som är standard för VA-branschen. VA-verksamheten är en lagstyrd verksamhet. Överskott och underskott av avgiftsuttaget regleras över en treårsperiod i enlighet med LAV. Underskott som genereras måste återställas.

VA-avgifterna ska täcka de kostnader som är nödvändiga för att ordna och driva VA-verksamheten i kommunen. Fördelningen av avgifterna skall ske utifrån vad som är skäligt och rättvist, enligt den

så kallade nyttoprincipen med en social kostnadsfördelning. Ökad inflation och räntekostnader har påverkat verksamheten drastiskt. Föreslagen VA-taxa år 2023 och 2024 tog inte höjd för de kostnadsökningar som skett snabbt inom branschen till följd av omvärldsläget. Ökade intäkter krävs för att betala tillbaka underskott från år 2023 och det underskott som kommer ske år 2024, samt för att möta framtida kostnader som kommer av lagstiftning för en robust och trygg dricksvattenförsörjning, ändamålsenlig avloppshantering, tillväxtmål och för att upprätthålla en god service till abonnenterna.

Eftersom självkostnadsprincipen gäller, behöver VA-taxan höjas i enlighet med det underuttag som generat underfinansiering av VA-verksamheten år 2023 och även budgeterat för 2024, om inte Skattekollektivet vill finansiera underskottet. Nödvändigt är en taxeökning med anledning av lagkrav och för att verksamheten ska säkerställa statusen av VA-anläggningar.

Brukningssavgifter inom VA-verksamheten föreslås att höjas med 29 % för år 2025 jämfört med avgiftsnivåer för år 2024. Detta innebär en höjning från 11 011 kronor per år till 14 204 kronor per år för en normal villa (typhus A). Anläggningsavgifter för fastigheter föreslås höjas med index på 6,5%. Anläggningsavgifterna ska täcka de nuvarande och kommande kostnaderna i planerade projekt.

Prognosen i dagsläget är att behov finns att öka brukningssavgifter även 2026 med 20% och 2027 med 9%. Dessa höjningar är också nödvändiga för att hantera underskott år 2023 och 2024 samt kostnadsökningar. Utifrån justering av taxor för 2025 och prognostiserade justeringar kommande år kommer verksamheten visa ett underskott 2025 med -6,6 mkr, 2026 överskott 17,0 miljoner kronor och även 2027 ett överskott med 25,4 miljoner kronor.

Paragraf 40

Ärendenummer KS2023/632

Utredningsuppdrag från ändringsbudget 2023 och ändringsbudget 2024

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar att:

1. anta förslag till ändringsbudget 2024 med plan för 2025 – 2026, bilaga 1, daterad 2024-02-12,
2. kommunstyrelsen får besluta om fördelning av effektivisering på 3,5 miljoner kronor till nämnderna från posten "Centrala poster" för riktade statsbidrag,
3. kommunstyrelsen får besluta om fördelning av effektivisering på 18,5 miljoner kronor till nämnderna från posten "Centrala poster" för inköp,
4. ge kommunstyrelsen i uppdrag att samordna och följa upp återhållsamhet inom inköp under 2024.

Beskrivning av ärendet

I ändringsbudgeten för 2023 (KS2023/114) fick kommundirektören i uppdrag att utreda effektiviseringsförslagen avtalstrohet, upphandling, taxor och avgifter, extern drift av restaurang, relax och gym på Pepparrotsbadet, samordna fastighetsskötsel och yttre skötsel samt centralisering av funktionen nämndsekreterare/registrator/arkivarie.

Resultatet av utredningarna presenterades för kommunstyrelsen i december 2023 i syfte att kommunfullmäktige ska kunna fatta beslut om omfördelning av budgetramar för 2024–2025 senast i mars 2024. Bilagan Utredningsuppdrag ändringsbudgeten 2023 beskriver resultaten av de genomförda utredningarna.

Utifrån resultatet av utredningarna föreslår kommunledningsförvaltningen att:

- utredningen för att samordna fastighetsskötsel och yttre skötsel visade att effektiviseringen är möjlig att genomföra enligt ursprungligt förslag. Utredningen avslutas och genomförs enligt utredningen med en minskad budget motsvarande totalt 4,25 miljoner kronor för perioden 2024–2025. Budgetramarna ändras utifrån fördelningen 2,125 miljoner kronor 2024 och

2,125 miljoner kronor 2025,

- i utredningen om taxor och avgifter bedömdes att ingen taxa eller avgift kunde utökas utöver ordinarie uppräknings och därmed avslutas utredningen. Upplivelsenämnden får i uppdrag att se över taxorna och avgifterna för Pepparrottsbadet,
- utredningen om upphandling visade på att det kan finnas en effektivisering att göra om direktupphandlingar centraliseras. Kommundirektören får i uppdrag att fortsätta utredningen och presentera förslag på eventuella åtgärder till kommunstyrelsen under 2024,
- utredningen om centralisering av funktionen nämndsekreterare/registrator/arkivarie skulle genomföras under 2024 och ska presenteras med förslag på eventuella åtgärder till kommunstyrelsen under 2024,
- utredningen om avtalstrohet visade på en möjlig effektivisering på total 6,6 miljoner kronor. Utredningen avslutas och ingår i att kommunstyrelsen får i uppdrag att samordna och följa upp kommunens inköp i syfte att sänka kostnader under 2024 motsvarande 18,5 miljoner kronor,
- utredningen fann det inte möjligt med extern drift av restaurang, relax och gym på Pepparrottsbadet och att den förslagna effektiviseringen på 8,2 miljoner kronor inte kunde genomföras. Därmed avslutas utredningen.

I ändringsbudgeten 2023 placerades 39,1 miljoner kronor för 2023 till 2025 för dessa uppdrag på posten "Centrala poster" i avvaktan på omfördelning till nämndernas budgetramar. 10 miljoner kronor av dessa var under 2023 där man konstaterade att det inte fick någon effekt och de 10 miljoner kronorna påverkade resultatet för 2023 negativt. För 2024 var det 27 miljoner som fördelas ut enligt ändringsbudgeten i bilaga 1 där 15,5 miljoner kronor av de 27 kvarstår på posten "Centrala poster". De 2,1 miljoner kronor som var under 2025 justeras enligt fördelningen i utredningen kring samordna fastighetsskötsel och yttre skötsel.

I samband med ombudgeteringen för 2024 har kostnader uppstått för kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete motsvarande 1 miljon kronor samt kostnader för data-licenser, som förvaltningarna använder, ökat med 2 miljoner kronor. I förslaget till beslut för kommunstyrelsen i uppdrag att hantera de kvarstående 15,5 miljoner kronorna från utredningarna och de tillkommande ökade kostnaderna på 3 miljoner kronor, totalt 18 miljoner kronor, genom att samordna och följa upp

återhållsamhet inom inköp i syfte att inte de 18,5 miljoner kronorna ska påverka resultatmålet negativt.

I ändringsbudgeten för 2023 (KS2023/114) var en effektiviseringsåtgärd att öka riktade statsbidrag med 3,5 miljoner kronor 2024. Denna effektiviseringsåtgärd är placerad på posten "Centrala poster" i budgeten för 2024. För att åtgärden inte ska påverka kommunens resultat negativt behöver 3,5 miljoner kronor fördelas till nämndernas budgetramar utifrån ökade riktade statsbidrag. Förslaget innebär att kommunstyrelsen får besluta om fördelning av 3,5 miljoner kronor till nämnderna från posten "Centrala poster" för riktade statsbidrag.

Yrkanden

Peter Book (M) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut att kommunfullmäktige beslutar att:

1. anta förslag till ändringsbudget 2024 med plan för 2025 – 2026, bilaga 1, daterad 2024-02-12,
2. kommunstyrelsen får besluta om fördelning av effektivisering på 3,5 miljoner kronor till nämnderna från posten "Centrala poster" för riktade statsbidrag,
3. kommunstyrelsen får besluta om fördelning av effektivisering på 18,5 miljoner kronor till nämnderna från posten "Centrala poster" för inköp,
4. ge kommunstyrelsen i uppdrag att samordna och följa upp återhållsamhet inom inköp under 2024.

Beslutsgång

Ordförande konstaterar att det finns ett förslag till beslut, vilket är kommunstyrelsens förslag till beslut och frågar om det kan bli kommunfullmäktige beslut och finner så.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag, kommunstyrelsen, 2024-02-27, § 38

Protokollsutdrag, kommunstyrelsens arbetsutskott, 2024-02-19, § 24

Tjänsteskrivelse, kommunledningsförvaltningen, 2024-01-30

Ändringsbudget 2024, 2024-02-12,

Rapport, utredningsuppdrag ändringsbudget 2023, 2023-11-23

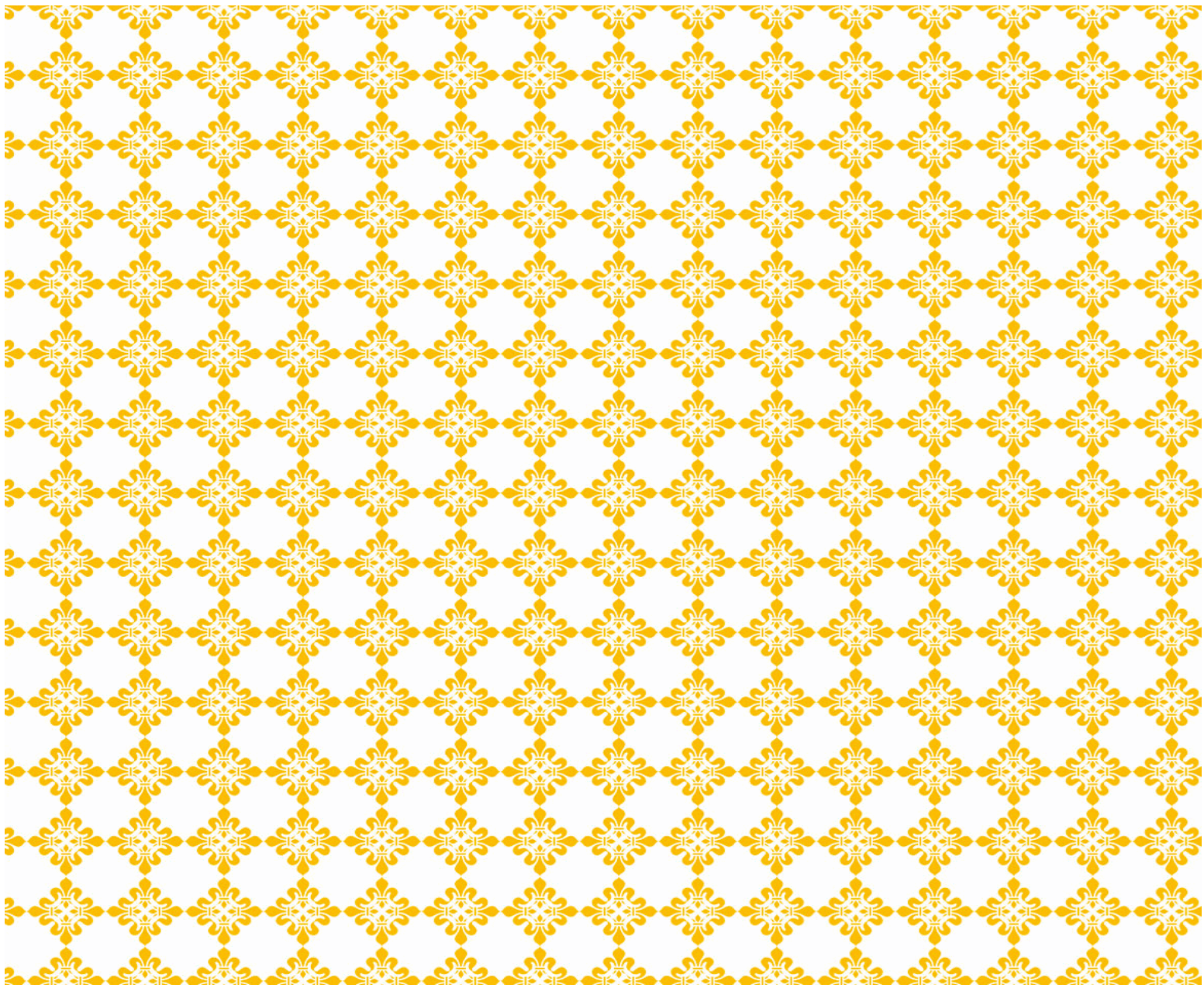

Beslutet skickas till:

Kommunstyrelsens förtroendevalda revisorer, för kännedom
Miljö- och byggnadsnämnden, för kännedom
Socialnämnden, för kännedom
Tekniska nämnden, för kännedom
Upplevelsenämnden, för kännedom
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden, för kännedom
Vård- och omsorgsnämnden, för kännedom
AB Enköpings hyresbostäder, för kännedom

Utredningsuppdrag ändringsbudget 2023

Rapport

Innehåll

Förslag på effektiviseringsåtgärder som behöver utredas.....	3
Bakgrund.....	3
Avtalstrohet	4
Upphandling	5
Taxor och avgifter.....	6
Extern drift av restaurang, relax och gym på Pepparrotsbadet.....	7
Samordna fastighetskötsel och yttre skötsel.....	8

Förslag på effektiviseringsåtgärder som behöver utredas

Bakgrund

I ändringsbudgeten för 2023 (KS2023/114) fick kommundirektören i uppdrag att utreda effektiviseringsförslagen avtalstrohet, upphandling, taxor och avgifter, extern drift av restaurang, relax och gym på Pepparrotsbadet, samordna fastighetskötsel och yttre skötsel samt centralisering av funktionen nämndsekreterare/registrator/arkivarie.

Enligt uppdraget ska utredningarna presenteras för kommunstyrelsen senast i december 2023 för att kommunfullmäktige senare ska kunna fatta beslut om omfördelning av budgetramar för 2024–2025 senast i mars 2024. Den bifogade rapporten visar resultaten av genomförda utredningar.

I ändringsbudgeten avsattes 39,1 miljoner kronor för 2023 till 2025 för dessa uppdrag på posten centrala poster innan utfördelning. När utredningen av uppdraget är klar behöver kommunfullmäktige fatta beslut om omfördelning av budgetramar för 2024.

Avtalstrohet

Kommunen gör årligen inköp av produkter och tjänster motsvarande totalt cirka 1 100 miljoner kronor. Kommunen håller på att implementera ett sk spend-verktyg som kopplar samman alla fakturarader med kommunens avtal. För närvarande är spend-verktyget inte fullt implementerat men utifrån antagandet att inköp motsvarande 200 miljoner kronor sker årligen utanför avtal kan kostnaderna minska med 20 miljoner kronor (10 procent)

Kommundirektören gav samtliga förvaltningar i uppdrag att under 2023 utreda vilka verksamheter som behöver öka avtalstroheten. Förslagen ska minska kostnaderna för köp av externa varor och tjänster med minst 10 miljoner kronor per år för 2023 och 2024.

När utredningen av uppdraget är klar behöver kommunfullmäktige fatta beslut om omfördelning av budgetramar för 2024.

Förslag justering av budgetram

Nämnd [tkr]	2023	2024	2025	Totalt
Centrala poster	10 000	10 000		20 000
Summa	10 000	10 000		20 000

Beskrivning av utredningen

Ett arbete gjordes med en avvikelserapportering med samtliga förvaltningar i syfte att säkerställa att avtalstroheten överensstämmer med faktiska förhållanden. Avvikelse större än 100 tkr har återrapporterats till inköpscontrollern där administrativa justeringar gjorts i kommunens spendverktyg efter säkerställd dokumentation. Under perioden 2023-06-19 --2023-10-31 har avtalstroheten gått upp från 81% upp till 94% inom kommunen.

Kommunens totala köp utan avtal (utanför avtal och ej avtal) uppgick till 108 miljoner kronor per den 2023-10-11. Andelen pappersfakturor uppgår till 1750 st. Därför finns en uppskattad besparingspotential inom avtalstrohet på 5,4 miljoner kronor givet att kommunen kan nå en 5% konstadsreduktion vid avtalstecknande. Vid en eventuell eliminering av pappersfakturor uppgår den administrativa arbetsbesparingen till 1,2 miljoner kronor. Totalt finns en besparingspotential på otalt belopp 6,6 miljoner kronor.

Arbetet framåt inom avtalstrohet bör fokusera på att besparingspotentialen går att realisera genom bland annat att kompetens inom förhandling bör säkerställas. En stor del av köp utan avtal finns inom intervallet 0 – 700 000 kr. Ett nytt avtalsförhållande/avtalstrohet innebär per automatik inte ett bättre avtalsvillkor.

Aktiv förändringsledning inom arbetsområdet/begreppet avtalstrohet behöver säkerställas, processen är pågående utan egentligt slut. Stora synbara och dolda värden finns vid hög

avtalstrohet såsom bättre leverantörsrelation, kortare leveranstid vid uppstått behov samt lägre priser.

Upphandling

Kommunen gör 100-tals direktupphandlingar varje år och genomförs av respektive förvaltning med stöd av inköpsavdelningen på kommunledningsförvaltningen. För att öka avtalstroheten i kommunen och därmed minska kostnaderna för inköp föreslås att inköpsavdelningen på kommunledningsförvaltningen tar en större roll i kommunens direktupphandlingar.

Kommundirektören gav kommunledningsförvaltningen i uppdrag att under 2023 utreda möjligheterna att inköpsavdelningen tar en större roll i kommunens direktupphandlingar.

Justering av budgetram

Nämnd [tkr]	2023	2024	2025	Totalt
Centrala poster		785		785
Totalt		785		785

Beskrivning av utredningen

Under perioden september 2022 till september 2023 genomförde Enköpings kommun inköp för cirka 105 miljoner kronor som låg under direktupphandlingsgränserna. Av dessa inköp gjordes cirka 64 miljoner kronor utanför befintliga avtal.

Inköpsavdelningen har kartlagt direktupphandlingsprocessen och identifierat områden där effektivisering kan uppnås. Kartläggningen genomfördes genom en enkätundersökning som bland annat har visat att fler än 51 procent av de utsedda direktupphandlarna upplever att genomförandet av direktupphandlingar tar upp till 10 procent eller mer av deras totala arbetstid, vilket motsvarar 17,4 heltidstjänster.

En slutsats i utredningen är att flytta ansvaret för direktupphandlingar från förvaltningarna till inköpsavdelningen skulle kunna gynna kommunen på flera sätt. Det skulle bland annat öka transparensen i inköpsprocessen, förbättra resursanvändningen och spara minst 6,5 miljoner kronor per år för kommunens verksamheter. Genom omorganisation av inköpsavdelningen och tillsättning av dedikerade inköpare skulle verksamheterna kunna frigöra resurser och fokusera mer på sina kärnverksamheter. Det skulle också öka rättssäkerheten och minska risken för fel och osäkerhet i upphandlingsprocessen. Det är även en förutsättning för att samordning av upphandlingsbehov ska kunna ske samt att möjliggöra beställning via e-handelssystemet för de direktupphandlade avtalen. Detta skulle vara ett viktigt steg för att optimera och effektivisera direktupphandlingsprocessen och öka kontroll och styrning över kommunens inköp.

Taxor och avgifter

Kommunen har intäkter från taxor och avgifter motsvarande cirka 132 miljoner kronor varje år. Genom att höja taxor och avgifter (ej lagstyrda) med i genomsnitt 4,5 procent utöver eventuell ordinarie uppräkningsberäkning beräknas intäkterna öka med 5,9 miljoner kronor under 2024. En höjning av taxor och avgifter ska i möjligaste mån inte slå mot den enskilde.

Kommundirektören gav samtliga förvaltningar i uppdrag att under 2023 utreda vilka taxor och avgifter som kan höjas utöver eventuell ordinarie uppräkningsberäkning (jämföra med andra kommuner i närområdet och privata aktörer) samt förslag på nya taxor och avgifter där kommunen inte debiterar exempelvis inom markexploatering. Förslagen ska öka intäkterna med minst 5,9 miljoner kronor för 2024.

Förslag justering av budgetram

Nämnd [tkr]	2023	2024	2025	Totalt
Centrala poster		5 900		0
Summa		5 900	0	0

Beskrivning av utredningen

Samtliga förvaltningar fick i uppdrag att se över sina taxor och avgifter för att utreda vilka som kunde revideras utöver ordinarie uppräkningsberäkning. Enbart Upplevelseförvaltningen ansåg att det fanns möjlighet att göra en revidering. Den revideringen skulle genom en höjning av avgifterna kring lokaler och anläggningar med cirka 4,5%, vilket skulle ge en intäktsökning motsvarande 0,75 miljoner kronor. Dock är rekommendationen från förvaltningen att det inte görs ytterligare höjningar för 2024 utan att förvaltningen ges möjlighet att arbeta vidare med underlaget mot nästa ordinarie beslutstidpunkt gällande taxor och avgifter.

Extern drift av restaurang, relax och gym på Pepparrotsbadet

Nettokostnaden för att driva restaurangen uppgår till 3 miljoner kronor (2,9 miljoner kronor i intäkter och 5,9 miljoner kronor i kostnader). Nettokostnaden för att driva relaxen uppgår till 3,1 miljoner kronor (0,8 miljoner kronor i intäkter och 3,9 miljoner kronor i kostnader). Nettokostnaden för att driva gymmet uppgår till 2,1 miljoner kronor (1,9 miljoner kronor i intäkter och 4,0 miljoner kronor i kostnader). Totalt uppgår nettokostnaden för att driva dessa verksamheter till 8,2 miljoner kronor.

Kommundirektören gav upplevelseförvaltningen i uppdrag att under 2023 utreda möjligheterna att låta externa aktörer driva restaurang, relax och gym för att minska kostnaderna med 8,2 miljoner kronor.

Förslag justering av budgetram

Nämnd [tkr]	2023	2024	2025	Totalt
Centrala poster		8 200		8 200
Summa		8 200		8 200

Beskrivning av utredningen

Förvaltningen har utgått från tre olika delar i detta uppdrag. Den första delen har utgått ifrån Pepparrotsbadets ekonomiska resultat för januari-augusti 2023 där en bedömning har gjorts om rimligheten i att kunna minska kostnader genom att lägga ut vissa delar i privat drift. Den andra delen har avsett byggnadens strukturella förutsättningar, d.v.s. hur badets konstruktion är och vilka förutsättningar som finns respektive saknas ifall ett beslut skulle fattas om att driva vissa delar i privat regi. Den tredje delen har inneburit en omvärldsbevakning genom kontakt med andra kommuner och relevanta rapporter för att dels bekräfta nyckeltal i Pepparrotsbadets ekonomiska resultat men också kunna bedöma rimligheten i att minska kostnader genom privat drift av vissa delar.

Förvaltningens bedömning utifrån den korta tid som funnits till förfogande, samt utifrån de underlag som hunnit gås igenom, är att en privatisering av vissa delar i Pepparrotsbadet inte kommer kunna generera några kostnadsbesparingar. För att kunna dra än mer säkra slutsatser hade utredningen behövt bli mer omfattande och krävt avsevärd mer tid vilket nu inte funnits att tillgå. Mer fullständig redogörelse för utredningen finns i bifogad rapport.

Samordna fastighetsskötsel och yttre skötsel

För närvarande bedrivs fastighetsskötsel och yttre skötsel av samhällsbyggnadsförvaltningen, upplevelseförvaltningen och AB Enköpings hyresbostäder. Totalt uppgår kostnaderna för skötseln till cirka 42,5 miljoner kronor per år. Kostnaderna består exempelvis av inre fastighetsskötsel såsom felanmälningar, ronderingar, enklare underhåll som fastighetsskötare kan utföra, rensning av hängrännor mm. Yttre skötsel innefattar exempelvis gräsklippning, städning av yttre miljö, snöröjning, besiktning av lekutrustning mm. Genom att samordna skötseln mellan förvaltningarna och bolaget beräknas schablonmässigt kostnaderna minska med 4,25 miljoner kronor (10 procent) under perioden 2024–2025.

Kommundirektören gav samhällsbyggnadsförvaltningen och upplevelseförvaltningen i uppdrag att tillsammans med AB Enköpings hyresbostäder utreda under 2023 hur fastighetsskötsel och yttre skötsel kan samordnas för att minska kostnaderna med minst 4,25 miljoner kronor under 2024 och 2025.

Förslag justering av budgetram

Nämnd [tkr]	2023	2024	2025	Totalt
Centrala poster		2 125	2 125	4 250
Summa		2 125	2 125	4 250

Beskrivning av utredningen

Företaget Archus fick i uppdrag av Enköpings kommun att genomföra en utredning avseende yttre- och inre skötsel samt jourverksamhet. Utredningen bestod i att utreda och återrapportera en kartläggning med en nulägesbild över samarbeten idag, förslag på samordningseffekter med uppskattad besparingspotential samt förslag på vidare utredningar inom områdena yttre skötsel (gräsklippning, trädgårdsskötsel, snöröjning), inre skötsel (vaktmästeri och enklare reparationer) samt jourverksamhet (samordning EHB, fastighet och Allmän plats).

Enköpings totala kostnad för inre- och yttre skötsel samt jourverksamhet uppgår till ca 82,4 mnkr fördelat på 12,4 % på upplevelseförvaltningen, 37,6 SBF Park, 28,3% SBF Gata 11,5% SBF Fastighet samt 10,2% EHB.

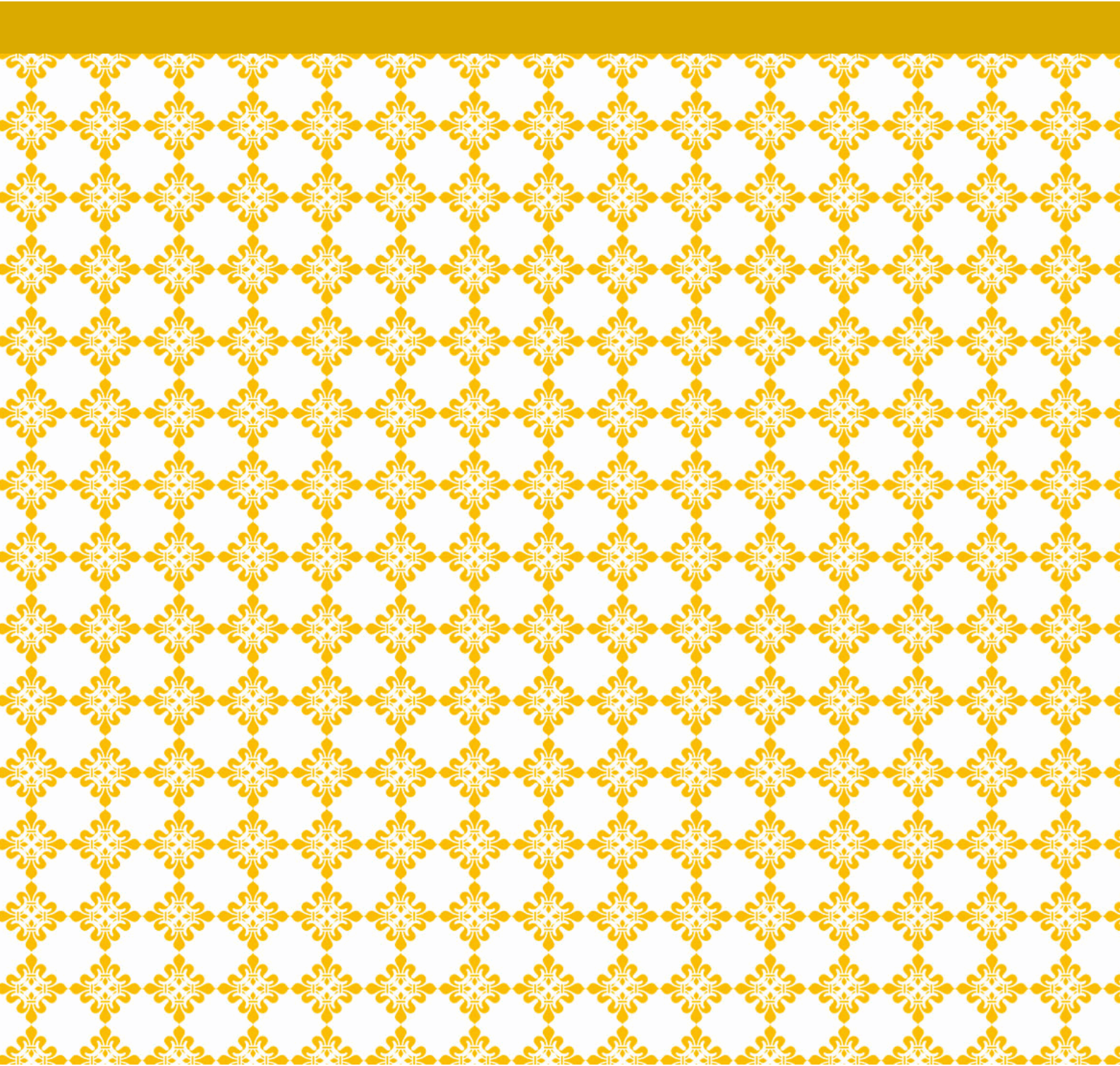
Möjligheten att kunna genomföra en besparing på 2,1 miljoner kronor för 2024 och 2,1 miljoner kronor för 2025 bedöms högst trolig då besparingen uppgår till 2,6 % av driftsbudgeten inom yttre och inre skötsel. Utredningen visar att störst potential ligger inom yttre skötsel och rapporten vägleder oss var vi skall göra våra prioriterade besparingar. I rapporten finns en fördjupad beskrivning för respektive förslag samt en redogörelse av potential inom inre och yttre skötsel.

Ändringsbudget 2024

Bilaga 1

KS2023/632

2024-02-12 version 1

**ENKÖPINGS
KOMMUN**

Innehållsförteckning

Sammanfattning av föreslagna förändringar i driftsbudget 2024	3
Förslag på generella besparingsåtgärder:	3
Friskvård	3
Licenser	4
Brottsförebyggande arbete	4
Uppdrag kring återhållsamhet av inköp	4
Sammanställning förändring av budgetramar 2024	4

Sammanfattning av föreslagna förändringar i driftsbudget 2024

I ändringsbudgeten för 2023 (KS2023/114) fick kommundirektören i uppdrag att utreda effektiviseringsförslagen avtalstrohet, upphandling, taxor och avgifter, extern drift av restaurang, relax och gym på Pepparrottsbadet, samordna fastighetsskötsel och yttre skötsel samt centralisering av funktionen nämndsekreterare/registrator/arkivarie.

Det placerades 39,1 miljoner kronor för 2023 till 2025 för dessa uppdrag på posten "Centrala poster" i avvaktan på beslut om omfördelning till nämndernas budgetramar. Av dessa gällde 10 miljoner kronor för avtalstrohet under 2023 och ingen omfördelning till nämndernas budgetramar beslutades. Det kan delvis förklaras av att det var svårt att beräkna effekten av genomfört arbete på grund av den höga inflation som rådde under 2023. Eftersom de 10 miljoner kronorna inte omfördelades till nämndernas budgetramar påverkades kommunens resultat negativt med motsvarande belopp. För 2024 var det 27 miljoner kronor och för 2025 var det 2,1 miljoner kronor som ännu inte var omfördelade till nämndernas budgetramar.

Utifrån de 27 miljoner kronorna för 2024 fick kommundirektören på kommunstyrelsens sammanträde i december 2023 i samband med rapporteringen av uppdragen ett uppdrag att redovisa hur dessa medel skulle hanteras för att inte bli resultatpåverkande. Förslagen innebär att nämndernas budgetramar ändras enligt nedan angivna besparingsåtgärder, friskvårdsmedel flyttas från respektive nämnd till kommunstyrelsen samt att ökade kostnader för licenser och brottsförebyggande arbete justeras. Förslagen ger en nettoeffekt på att 8,5 miljoner kronor omfördelas från posten "Centrala poster" och 18,5 miljoner kronor kvarstår.

Förslag på generella besparingsåtgärder:

- Kommunstyrelsen: -1,5 miljoner kronor
- Miljö- och byggnadsnämnden: -1,0 miljoner kronor
- Socialnämnden: -1,5 miljoner kronor
- Tekniska nämnden: -1,8 miljoner kronor (från utredningen om samordning av yttre skötsel och fastighetsskötsel)
- Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden: -1,5 miljoner kronor
- Upplevelsenämnden: -1,5 miljoner kronor (varav -0,3 miljoner kronor från utredningen om samordning av yttre skötsel och fastighetsskötsel)
- Vård och omsorgsnämnden: -1,5 miljoner kronor

Friskvård

Friskvård flyttas till kommunstyrelsen från respektive nämnd med 2 000 kronor per tillsvidareanställd per 2023-12-31. Då friskvårdsbidrag inte utnyttjas fullt ut av medarbetarna beräknas besparingen till 1,2 miljoner kronor.

Nämnd	Antal tillsvidareanställda	Flytt av budgetram (mnkr)
Kommunstyrelsen	185	0,4
Miljö- och byggnadsnämnden	61	0,1

Tekniska nämnden	386	0,8
Socialnämnden	164	0,3
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden	1 519	3,0
Upplevelsenämnden	154	0,3
Vård och omsorgsnämnden	1345	2,7
Summa	3 814	7,6
Kommunstyrelsen		-6,4
Besparing		1,2

Licenser

Kostnaden för data-licenser, som alla förvaltningar använder, belastar kommunstyrelsens budgetram. Då kostnaden för vissa data-licenser ökat betydligt mer än beräknat i budgeten för 2024, utökas kommunstyrelsens budgetram med 2,0 miljoner kronor för att täcka delar av kostnadsökningen.

Brottsförebyggande arbete

Den 1 juli 2023 trädde en ny lag om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete i kraft, för att bland annat stoppa nyrekryteringen till kriminella nätverk och trycka tillbaka den grova brottsligheten. Avdelningen Trygghet och säkerhet inom kommunledningsförvaltningen har tillsatt resurser för att möta upp den nya lagen och kommunstyrelsens budgetram utökas med 1 miljon kronor motsvarande det generella bidrag kommunen erhåller för brottsförebyggande arbete.

Uppdrag kring återhållsamhet av inköp

För att hantera de återstående 18,5 miljoner kronorna som återstår på posten "Centrala poster" får kommunstyrelsen i uppdrag att samordna och följa upp förvaltningarnas arbete med att minska sina kostnader genom återhållsamhet inom inköp under 2024 i syfte att undvika att dessa 18,5 miljoner kronor påverkar resultatmålet negativt.

Sammanställning förändring av budgetramar 2024

<i>Belopp anges i miljoner kronor</i>	Budget 2024	Förändringar	Ny budgetram 2024
Kommunfullmäktige och revision	-13,4		-13,4
Kommunstyrelse	-206,7*	-7,5	-214,2
Räddningstjänst, medlemsbidrag	-47,7		-47,7
Överförmyndarverksamhet i gemensam nämnd	-4,9		-4,9
Miljö- och byggnadsnämnd	-25,1	1,1	-24,0
Socialnämnd	-281,6**	1,8	-279,8
Teknisk nämnd	-168,5	2,6	-165,9

Upplevelsenämnd	-162,7*	1,8	-160,9
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnd	-1 437,0	4,5	-1 432,5
Valnämnd	-1,6		-1,6
Vård- och omsorgsnämnd	-1 045,2	4,2	-1 041,0
Skattefinansierad verksamhet	-3 394,4	8,5	-3 385,9
VA	0,0		0,0
Taxefinansierad verksamhet	0,0		0,0
Summa styrelser och nämnder	-3 394,4	8,5	-3 385,9
Centrala poster	44,8**	-8,5	36,3
Reavinster	0,0		0,0
Verksamhetens nettokostnader	-3 349,6	0,0	-3 349,6
Skatteintäkter	2 647,7		2 647,7
Generella statsbidrag	798,3		798,3
Finansiella poster	-62,0		-62,0
Årets resultat	34,4	0,0	34,4

* Budget 2024 har justerats med en flytt av ansvarsområdet besöksnäring från upplevelsenämnden till kommunstyrelsen med 2,9 miljoner kronor (KS2022/865 §245), beslutad av kommunfullmäktige 2023-11-13

** Budget 2024 har justerats med en flytt av förebyggande och uppsökande socialt arbete från Centrala poster till socialnämnden med 4 miljoner kronor (KS2023/706 §285), beslutad av kommunfullmäktige 2023-12-18